Innlegg sendes FiskeribladetFiskaren
E-post: redaksjonen@fbfi.no
Telefaks: 55 21 33 01
Adresse: Bontelabo 2, 5003 Bergen

Hovedinnlegg/kronikk: Maksimalt 5.000 tegn (ca. 750 ord).
Underinnlegg/replikk: Maksimalt 1.500 tegn (ca. 250 ord).
FiskeribladetFiskaren forbeholder seg retten til å forkorte alle innlegg som mottas. Likeledes forbeholder vi oss retten til å lagre innlegg i elektronisk form, samt publisere dem på internettet. Innlegg honoreres ikke. Bidragsytere oppfordres til å sende innleggene med epost til redaksjonen@fbfi.no
Vi tar også i mot lagringsmedia av alle typer.

Afrikanske land blir stadig viktigere for norske eksportører, skriver en gruppe **Nofima-forskere** i denne kronikken.

Et viktig marked

Innlegg
MARKED

Afrika har hatt en betydelig økonomisk vekst de siste årene, noe som har bidratt til økt etterspørselen etter norsk sjømat.

Økonomisk vekst

De siste tolv årene har verdiskapingen på det afrikanske kontinentet firedoblet seg.

Økningen skyldes blant annet økt etterspørsel etter råvarer og større utenlandske investeringer i en rekke afrikanske land. I tillegg har Afrika en ung og raskt voksende befolkning som gjør at stadig flere kommer inn i arbeidslivet.

Kombinert med sterk urbanisering bidrar dette til at arbeidskraften kan utnyttes mer effektivt enn tidligere.

Norsk eksport øker

I 2005 eksporterte norske bedrifter 15.000 tonn sjømat til Afrika. Eksporten hadde en verdi på NOK 291 millioner. Til sammenligning ble det i 2012 eksportert 80.000 tonn norsk sjømat til Afrika til en verdi av NOK 1,26 milliarder.

Afrika består i dag av 56 nasjoner. Våre analyser viser at norske bedrifter eksporterte sjømat til 36 av disse landene i 2012.

De seks største markedene sto imidlertid for hele 91 % av den totale afrikanske importen av norsk sjømat i fjor målt i verdi. Norske bedrifter eksporterte sjømat for mer enn NOK 100 millioner til både Nigeria, Egypt, Den demokratiske republikken Kongo, Kongo-Brazaville, Angola og Sør-Afrika. Nigeria har vært og er fortsatt det viktigste markedet for norsk sjømat i Afrika, målt i både mengde og verdi.

Flere arter kommer med

Sild og sei har vært de viktigste artene målt i eksportverdi fra 2000 – 2012. Ser vi på sei har det vært en stabil økning i hele denne perioden.

Eksportvolumet falt imidlertid noe i 2012, primært fordi reduserte norske seikvoter førte til lavere produksjon av både klippfisk- og tørrfiskprodukter av sei.

Afrika er også et viktig marked for norsk sild. Det har imidlertid vært store variasjoner i eksportvolumet av sild på grunn av store svingninger i de norske kvotene og relaterte prisvariasjoner. Nigeria importerte for eksempel 129.000 tonn fryst sild fra Norge i 2010 da den gjennomsnittlige prisen (for eksport av fryst sild) lå på NOK 4,57 per kilo og bare 6.600 tonn i 2012 da snittprisen var NOK 7,91 per kilo.

> **Afrika har blitt et stadig viktigere marked for klippfisk av sei**

I samme perioden ble de norske sildekvotene redusert med 57 %. Våre analyser viser likeledes stor veksling i eksporten av andre pelagiske arter som makrell og vassild til det afrikanske kontinentet. Samtidig ser vi at også importen av dyrere arter som torsk og laks øker.

Produktformer

Fryste og tørkede produkter er den dominerende produktformen i den norske sjømateksporten til Afrika.

Det kan forklares med en stor eksport av fryst pelagisk fisk som er en billig proteinkilde for mange afrikanere med begrenset kjøpekraft. Parallelt er tørkede produkter bedre tilpasset distribusjonskjeder uten kjøling enn andre produktformer.

Det forklarer blant annet hvorfor Afrika har blitt et stadig viktigere marked for klippfisk av sei. Hittil i år har nesten 40 % av den totale norske eksporten av klippfisk av sei gått til Afrika. Vi registrerer også en stabil økning i eksporten av fersk laks, hvor Sør-Afrika er det dominerende markedet. Norge eksporterte 3 000 tonn fersk laks til Sør-Afrika i 2012.

Noen særtrekk

Flere særtrekk ved det afrikanske markedet gjør markedet spesielt viktig for norsk sjømatnæring. For det første etterspørres små fisk som det gjerne er lav etterspørsel etter i mange andre marked.

Dette har sammenheng med at importørene betaler per kilo fisk de kjøper, mens på markedene selges fisken til forbruker til stykkpris. Stor fisk gjør at selger ikke oppnår tilstrekkelig fortjeneste fordi vekten per fisk blir for høy.

DOMINERER: Fryste og tørkede produkter dominerer eksporten av norsk sjømat til Afrika.
ILL. FOTO: TERJE JENSEN

Et annet særtrekk ved Afrika er at flere markeder kan ta unna betydelige volum når prisene blir lave nok, noe den høye eksporten av fryst sild til Nigeria i perioden 2008-2010 er et godt eksempel på. Selv om eksporten til disse markedene synker sterkt, når tilbudet blir mindre og prisene stiger, er disse markedene svært viktig fordi de gir avsetning i perioder med stort tilbudsoverskudd, uten av norske bedrifter behøver å legge ned store ressurser i salgs- og markedsarbeid. Disse markedene kan derfor betegnes som "trekkspillmarkeder".

Et annet viktig forhold er at flere norske bedrifter selger sine produkter gjennom agenter i ulike afrikanske markeder. For de norske eksportørene gir dette liten kontroll med hvordan produktene distribueres og brukes, og ofte lite markedsinformasjon. Økt markedskunnskap er nødvendig dersom en skal utnytte alle mulighetene i disse markedene.

Den økonomiske utviklingen i Afrika har økt etterspørselen etter norsk sjømat. Mye tyder på at etterspørselen vil vokse i takt med den økonomiske utviklingen. Det åpner muligheter for fortsatt økt eksport av norsk sjømat til det afrikanske kontinentet.

Av Nofima-forskerne: Morten Heide, Geir Sogn-Grundvåg og Finn-Arne Egeness

Resultater fra vår nye blå–blå regjering får vi daglig

Innlegg
POLITIKK

Det siste er nå at også innbyggertilskuddet til kommunene reduseres kraftig og presser kommuneøkonomien ytterligere. Rammetilskuddet til kommunene reduseres med nærmere en milliard kroner i forhold til den rød/grønne regjeringen sitt budsjett forslag i oktober. Endringene i innbyggertilskuddet utgjør for Båtsfjord kommune 145 000 kr mindre i overføringer fra regjeringen. Dette på toppen av alle de andre tiltakene deres som svekker kommunenes, næringslivets og befolkningens handlingsrom.

- Tidligere er tiltakssonen betydelig svekket for barnefamiliene, dette kuttet fører til 80 millioner mindre til Finnmark og Svalbard.
- 11 måneders studiestøtte er fjernet før det trådte i kraft, selv om Unge Høyre har dette som en av sine kampsaker og at Frp, KrF og Venstre foreslo å innføre dette i 2012.
- Kulturløftet er redusert med at målet om at 1 % av statsbudsjettet skulle gå til kultur er borte. Støtten til barnas kulturskoletime fjernes, og idretten risikerer reduserte inntekter dersom det åpnes for internasjonale spill.
- Føringstilskuddet er redusert med 10 millioner.
- Egnetilskuddet som var foreslått til 18 millioner er fjernet, slik tidligere Fiskeriminister Svein Ludviksen (H) fjernet det i 2001.
- Sikkerhetsopplæringen for fiskerne er kuttet med 7,2 millioner, som fjerner refusjonen til repetisjonskurs og reisestøtte.
- Fiskeridepartementet blir fra 1. januar 2014 slått sammen med næringsdepartementet.
- 10 millioner kroner til et opplæringsprogram for kvalitetsbehandling av fisk som skulle ledes fra Båtsfjord ble fjernet av vår nye blå/blå regjering.
- Fiskerfradraget blir ikke økt, som den skulle for å dekke økte CO2 avgift på «avgiftsfri diesel».
- Fiskeridirektoratet kuttes med 9,1 millioner.
- Mattilsynet kuttes med 22,6 millioner.
- Arbeidsplassene i Direktoratet for økonomistyring legges ned i Vadsø.

Dette er bare noen av de kuttene som allerede er foreslått. Nå skal statskassa fylles opp, slik at den nye regjeringen kan gi skattelettelse til de rike, ved å fjerne arveavgiften og redusere toppskatten. Samtidig som de øker trygdeavgiften, som den forrige regjeringen foreslo å senke. Regjeringen sender ut nok en regning videre til pensjonister, næringsdrivende og barnefamilier.

Hva blir det neste?

Geir Knutsen, leder Båtsfjord Arbeiderparti